

Projekt Kyrkstäder i Norrbotten
Älvsbyn och Piteå

Måndag 12 april hade jag, Sophie Nyblom, planerat att ta en promenad i Öjebyns kyrkstad innan mitt möte med Jonas och Marica Berglund. Det blev en promenad i snöslask och med en kylig vind som drog fram mellan stugorna där snötäcket fortfarande låg tjockt på vissa ställen. Med frusna fingrar tog jag några foton med min mobil och nu ser jag fram emot att besöka Öjebyn fler gånger men under trevligare väderförhållanden.

Nyhetsbrev April 2021

Piteå museum driver ett dokumentationsprojekt för att synliggöra länets kyrkstäder. I år är det kyrkstäderna i Älvsbyn, Öjebyn, Hortlax och Norrfjärden som är i fokus. Vi vill samla in berättelser och minnen som beskriver platsernas användning i nutid och dåtid. Vi vill även bidra till att kyrkstädernas bebyggelse bevaras för framtiden. Projektet finansieras av medel från Länsstyrelsen Norrbotten och Region Norrbotten.

Vad har hänt sedan sist?

Vi har för avsikt att under projekttiden skicka ut ett nyhetsbrev en gång i månaden för att berätta om vad som händer inom projektet. Nyhetsbrevet skickas ut till våra kontaktpersoner i föreningar och församlingar som sedan sprider det vidare i sina nätverk. Det första skickades ut i slutet på mars och nu nalkas Valborgsmässoafton och april närmar sig sitt slut. Det är dags att göra en återblick på de senaste veckornas arbete och blicka framåt mot det som är på gång i maj.

På Piteå museum består arbetsgruppen i projektet av Anna Elmén Berg, bebyggelseantikvarie, Emeli Elfving, museichef och etnolog, samt Sophie Nyblom, projektledare och etnolog. Det finns även en referensgrupp för projektet och i den ingår Erica Duvensjö, världsarvssamordnare för Gammelstad, Sara Vintén, handläggare på Länsstyrelsen, Jessica Lundmark, bebyggelseantikvarie på Norrbottens museum och Paulina Öqvist Haugen, etnolog på Norrbottens museum. Syftet med den är att vi på Piteå museum ska ha en grupp att diskutera dokumentationen och frågeställningar med samt att stärka nätverkandet och kunskapsutbytet kring frågor som berör kyrkstäder på ett regionalt plan. Referensgruppen träffades första gången i mars och kommer att träffas igen i maj och september.

I april har arbetet med att etablera kontakter, gå igenom befintlig litteratur och sprida information om projektet fortsatt. Sophie har haft möte med Stig Nilsson på Kyrkstugeägarnas intresseförening för Öjebyns kyrkstad. Hon har även träffat Eva Werner, församlingspedagog i Öjebyn, som berättade om församlingens arbete med guider, visningstugan och nyöppnandet av kyrkstadsutställningen. Vi har presenterat projektet i Facebookgruppen ”Vi som har kyrkstuga i Öjebyn” och fick ett positivt bemötande i gruppen. Sophie har också träffat Jonas och Marica Berglund som berättade om sitt engagemang för Öjebyn och hur de använder sin kyrkstuga.

I en diskussionstråd på Facebook nämndes Vanja Lövgrens dokumentation från 1997 och det visade sig att det fanns en kopia av hennes arbete i vår bokhylla på museet. Förutom information om ägarförhållanden kring stugor och arkivmaterial fanns där också några intressanta berättelser och artiklar som lyfte fram kyrkstadssederna i äldre tid. Sammanfattningsvis kan vi konstatera att det är Öjebyn som varit i fokus de senaste veckorna.

Projekt Kyrkstäder i Norrbotten Älvsbyn och Piteå

Onsdag den 21 april hölls en gemensam uppstartsträff för projektet. Inbjudna till träffen var representanter från föreningar och församlingar från samtliga kyrkstäder och referensgruppen. De medverkande representerade Älvsbyn, Hortlax och Öjebyn och från referensgruppen deltog Jessica Lundmark och Erica Duvensjö. Sophie Nyblom höll en presentation om projektet och efter den fanns tid för nätverkande och erfarenhetsutbyte. Det blev ett bra möte med många intressanta diskussioner om allt från elavtal till standarder för skorstenar och planerade sommaraktiviteter.

Onsdag 21 april hölls gemensamt uppstartsmöte för Kyrkstadsprojektet. Det genomfördes digitalt via zoom. Med på mötet fanns representanter från Älvsbyn, Hortlax och Öjebyn. Projektledare Sophie Nyblom berättade om projektet och hur dokumentationen kommer att genomföras och därefter ägnades tid till nätverkande och erfarenhetsutbyte mellan dem medverkande.

Eftersom detta projekt inte enbart berör församlingar och föreningar utan framförallt enskilda kyrkstugeägare vill vi bjuda in till ett öppet informationsmöte om projektet. Det kommer att hållas tisdag den 4 maj kl. 18.00-19.30. Vi kommer att berätta om projektet och dokumentationens upplägg men det är även ett tillfälle för ägare att ställa frågor, tipsa om informanter eller annat källmaterial som finns kring kyrkstäderna som vi kan ha nytta av att känna till. Mötet kommer att genomföras digitalt och rikta sig till ägare i samtliga kyrkstäder, se särskild inbjudan för mer information.

På gång inom projektet och i kyrkstäderna

Förutom att berätta om det som har genomförts kommer vi även att använda dessa nyhetsbrev för att berätta om det som är på gång. Det kan vara aktiviteter inom vårt eget projekt men även övriga aktiviteter eller arrangemang som vi har fått information om från våra kontaktpersoner.

- **Tisdag den 4 maj** bjuder vi in till ett öppet informationsmöte om projektet Kyrkstäder i Norrbotten. Mötet sker kvällstid mellan kl.18.00-19.30 via zoom. Anmäl er via mail till sophie.nyblom@piteamuseum.nu senast måndag 3 maj 17.00.
- **Onsdag den 5 maj** genomförs kyrkstadssyn i Öjebyn. Anna Elmén Berg från Piteå museum kommer att medverka.
- **Fredag den 7 maj** besöker referensgruppen för projektet kyrkstäderna i Norrfjärden och Älvsbyn.
- **Tisdag den 11 maj** genomförs kyrkstadssyn i Norrfjärden.
- **Tisdag den 25 maj** kl.19-21 bjuder Norrfjärdens församling in kyrkstugeägare till ett möte kring gemensamma angelägenheter i kyrkstaden. Till träffen är Anneli Johansson, samordnare för Älvsbyns kyrkstad, inbjuden för att berätta om deras arbete med sin kyrkstad.

TREVLIG VALBORG!
önskar
Anna, Emeli och Sophie

Har ni frågor om projektet eller tips på personer som skulle vara lämpliga som informanter hör gärna av er. Ni kan också läsa mera om projektet på vår hemsida:

[Kyrkstäder i Norrbotten: Älvsbyn och Piteå - Piteå Museum \(piteamuseum.nu\)](http://piteamuseum.nu)

Sophie Nyblom
Antikvarie, etnolog
tel. 0911-126 15
sophie.nyblom@piteamuseum.nu